

5770

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הישן יתחדש והחדש יתקדש

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbijn van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 27 maart 2010 / 12 nisan 5770

Sidra Tsav, Wajikra [Leviticus] 6:1-8:36, Tanach blz. 205-212

Haftara voor Sjabbat Hagadol: Malachi 3:4-24, Tanach blz.1233-1234

Vertaling: Ted Musaph-Andriesse

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Tsav

TSAV

Tsav gaat verder met de behandeling van de offers. Het betreft verschillende offers: het brandoffer; het graanoffer; het reinigingsoffer; het hersteloffer en het vredeoffer.

Nauwkeurig wordt beschreven hoe deze offers ten uitvoer gebracht moeten worden.

Tsav door Michael Weiger

Michael Weiger is Executive Director van Melitz, een informeel educatief centrum in Jeruzalem.

In de meeste (traditionele) georganiseerde studiecentra van gemeenschappen (in tegenstelling tot academische studies) waar Joodse bronnen worden bestudeerd, wordt weinig aandacht besteed aan de chronologie. Tanach, Misjna, Gemara en Midrasj en latere commentaren worden bestudeerd met geringe aandacht voor de historische context waarin ze geschreven zijn. Een belangrijke uitzondering hierop zijn de boeken Beresjiet en Sjemot. Althans in onze tijd hebben we de betekenis ingezien van zowel het bestuderen als het onderwijzen van het besef van geschiedenis dat besloten ligt in de vertellingen over de ontwikkeling van de schepping tot dynastie van Avraham en Sara, tot slavernij tot bevrijding en het geven van de Tora.

Wanneer echter het boek Wajikra begint, raken we het zicht kwijt op de vertellijn. Er is maar heel weinig verslaggeving van de historische ontwikkeling gedurende de 40 jaren in de woestijn. De Tora begint nu met een nieuwe benadering voor het leren en generaties van Joodse leraren (enkele uitzonderingen daargelaten) aanvaarden de benadering dat Joodse educatie gericht zou zijn op thema's in tegenstelling tot een vertellende leertrant.

Het is vaker opgemerkt dat veel traditionele gemeenschappen zich nooit druk gemaakt hebben over het gebrek aan een historische context voor wat er wordt geleerd. Kinderen

beginnen hun Tora studie met Wajikra en niet met Beresjiet. Kunnen we ons voorstellen hoe nieuwe, frisse studenten beginnen met hun Tora leren met de vele offers, waar we in deze tijd over lezen?

De logica achter dit idee is duidelijk. Waarom zou je immers de kinderen lastig vallen met verhalen over de (mis)daden van onze voorouders of met de omstrede theologie van de Vloed? In plaats daarvan kunnen ze leren hoe vorige generaties het Jodendom "deden". Dan kunnen ze het geleerde ook leren toepassen in onze maatschappij waarin de offers vervangen zijn door gebed, rituelen en gemeenschap. Deze benadering werkt misschien niet voor ons, maar we kunnen de logica die erachter zit wel bewonderen.

Laten we in onze sidra het voorbeeld van het vredeoffer of "welzijnsoffer", de *zewach sjelamiam*, nader bekijken. Het onderscheidt zich van bijvoorbeeld offers als het Zondeoffer of Schuldoffer in tenminste twee belangrijke opzichten. Het wordt niet gebracht alleen door de kohaniem [priesters], maar degene die het offer brengt, heeft zelf aandeel in het ritueel. En verder wordt een deel van het offer gegeten ook door degene die het brengt.

En wat kunnen we afleiden uit de uitdrukking die de naam van het offer vormt: de *zewach sjelamiam*? De wortel van het woord *sjelamiam* is dezelfde als van *sjalom* en dat betekent dus vrede, volledigheid, perfectie. Ik hoorde eens een commentaar dat mij beviel: er zijn twee soorten *zewach sjelamiam* die geofferd werden en het commentaar gaat over het verschil tussen die beide. De ene soort beschouwt volledigheid als een voltooide toestand. De persoon die het brengt geeft doeltreffend dank voor alles wat hij heeft. Hij heeft waarschijnlijk niet direct het oog gericht op iets specifiek, maar brengt het offer als een algemene appreciatie van Gods goedheid jegens hem. Het andere type behelst een verzoek. Dit is een offer van iemand die "niet compleet" is en die de troost en steun zoekt die het ritueel kan helpen brengen.

Voor mij persoonlijk is de *zewach sjelamiam* in beide betekenissen het offer waar ik mij mee kan identificeren. Het idee dat een offer of (in onze tijd) een gebed te verbinden aan een specifieke gebeurtenis of situatie wijst op een soort van religieuze beleving dat bij mij vervreemding oproept. De *zewach sjelamiam* richt zich de uitgestrekte situatie waarin ieder menselijk wezen zijn plek kan vinden. We zijn of "compleet" met ons zelf of op zoek naar "vervolmaking". In beide gevallen betekent deel hebben aan een offer/sjoeldienst een manier om het isolement van de beleving te voorkomen en tenminste voor een korte periode deze tot een zaak van de gemeenschap te maken.

Een andere invalshoek- Toby Axelrod

Toby is de voorzitter van Limmud Duitsland

Dit jaar (2009) gaat het lezen van sidra Tsav een paar dagen vooraf aan een gedenkwaardige gebeurtenis in de Joodse mystieke kalender. Gedurende 28 jaar heb ik gewacht op het terugkeren van de Birkat haChama, de Zegen voor de Zon. De gebeurtenis die dit jaar (2009) plaats vindt op de ochtend van 8 april wijst op een Joodse opvatting waarin de zon haar verjaardag viert in een grotere cyclus dan wij mensen. Deze gedachte erkent en eert het feit dat de zon is geschapen - dat ze niet altijd heeft bestaan.

De beracha (lofzegging) voor Birkat haChama die iedere 28 jaar wordt gezegd is dezelfde die wordt gezegd bij alle opmerkelijke natuur verschijnselen : Geprezen is de Maker van de schepping. Alhoewel er ingewikkelde wiskundige berekeningen zijn, die de positie van de zon verklaren en die in de Babylonische Talmoed en elders worden genoemd, geeft de gebeurtenis die ieder van ons twee of misschien zelfs drie keer in zijn leven mag mee maken, ons de gelegenheid even stil te staan bij het wonder van de schepping. Dat zouden we vaker mogen doen.